

Dosarul nr. 2r-329/19

Prima instanță: Judecătoria Hîncești sediul Central (jud. T. Mereuță)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Cimpoi, A. Danilov, I. Secrieru)

DECIZIE

29 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Svetlana Filincova
Dumitru Mardari

examinând recursul declarat de Ion Scai

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Tatiane Scai împotriva lui Ion Scai, Raisei Sacai și Nicolae Scai cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea drepturilor părintești

împotriva încheierii din 9 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în partea prin care a fost respinsă cererea depusă de Ion Scai cu privire la repunerea în termen a apelului și restituit apelul declarat de Ion Scai

constată:

La 10 august 2018, Tatiana Scai a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Ion Scai, Raisei Scai și Nicolae Scai, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea drepturilor părintești.

Întemeindu-și pretențiile în baza dispozițiilor art. 52, 64 Codul familiei, art. 16, 17 din Legea privind drepturile copilului, art. 16 alin. (2) din Constituția RM, Protocolului nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, Convenției cu privire la drepturile copilului, art. 27, 56, 166-176 CPC, a solicitat admiterea acțiunii, constatarea faptului încălcării de către Ion Scai, Raisa Scai și Nicolae Scai a graficului nr. 768 din 31 iulie 2018 emis de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești cu privire la stabilirea modului de întrevederi a Tatiane Scai (Manyshkina) cu copiii săi XXXXX și XXXXX, obligarea lui Ion Scai, Raisei Scai, Nicolae Scai și a altor persoane să nu-i creeze impedimente în întrevederea cu copiii minori XXXXX și XXXXX la locul ei de trai conform graficului nr. 768 din 31 iulie 2018 emis de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești, precum și obligarea lui Ion Scai, Raisei Scai și Nicolae Scai să-i transmită copiii minori XXXXX și XXXXX în I-a și III-a săptămână din lună la

locul ei de trai conform graficului nr. 768 din 31 iulie 2018 emis de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești.

În cadrul ședinței de judecată, Tatiana Scai, reprezentată de avocatul Valeriu Astafiev a renunțat la pretenția cu privire la obligarea lui Ion Scai, Raisei Scai și Nicolae Scai să-i transmită copiii minori XXXXX și XXXXX în I-a și III-a săptămână din lună la locul ei de trai conform graficului nr. 768 din 31 iulie 2018 emis de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești.

Prin hotărârea din 11 decembrie 2018 a Judecătorei Hîncești sediul Central, a fost admisă acțiunea integral.

A fost constatat faptul încălcării de către Ion Scai, Raisa Scai și Nicolae Scai a graficului nr. 768 din 31 iulie 2018 emis de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești cu privire la stabilirea modului de întrevvedere a Tatiane Scai (Manyshkina) cu copiii săi XXXXX și XXXXX.

Au fost obligați Ion Scai, Raisa Scai și Nicolae Scai să nu creeze Tatiane Scai (Manyshkina) cu copiii XXXXX și XXXXX la locul ei de trai conform graficului nr. 768 din 31 iulie 2018 emis de Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești.

A fost acceptat renunțul reclamantei la capătul de cerere privind obligarea lui Ion Scai, Raisei Scai și Nicolae Scai să transmită Tatiane Scai (Manyshkina) conform graficului copiii XXXXX și XXXXX, cu încetarea procesului civil pe acest capăt.

Au fost încasate din contul lui Ion Scai, Raisa Scai și Nicolae Scai în mod solidar în folosul Tatiane Scai (Manyshkina) cheltuielile de judecată în sumă de 155 de lei taxa de stat și 3500 de lei pentru serviciile avocatului, iar în total suma de 3655 de lei.

La 12 februarie 2019, prin intermediul poștei electronice, Ion Scai a declarat apel împotriva hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătorei Hîncești sediul Central, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

La 15 februarie 2019, Nicolae Scai a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătorei Hîncești sediul Central, solicitând repunerea în termen a apelului, admiterea acestuia, casarea hotărârii contestate, cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin încheierea din 9 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de Ion Scai cu privire la repunerea în termen a apelului și restituit apelul declarat de Ion Scai.

A fost admisă cererea depusă de Nicolae Scai cu privire la repunerea în termen și repus în termen apelul declarat de Nicolae Scai.

Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Nicolae Scai, fiindu-i comunicat despre necesitatea de a prezenta apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 75 de lei până la data de 14 mai 2019 ora 12:00 la Curtea de Apel Chișinău.

La 17 aprilie 2019, Ion Scai a declarat recurs împotriva încheierii din 9 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea

încheierii instanței de apel în partea prin care a fost respinsă cererea depusă de el cu privire la repunerea în termen a apelului și restituit apelul declarat de el, soluționarea prin decizie a problemei respective și anume, repunerea în termen a cererii lui de apel depusă împotriva hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul Central.

În motivarea recursului a invocat că la 11 decembrie 2018, în lipsa lui, a Raisei Scai, Nicolae Scai și Direcției Asistență Socială și Protecție a Familiei Hîncești a fost emisă hotărârea nr. 2-1024/18, prin care a fost admisă integral acțiunea înaintată de Tatiana Scai.

Astfel, la 12 februarie 2019, prin intermediul poștei electronice, a declarat apel împotriva hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătoriei Hîncești sediul Central, prin care a solicitat casarea hotărârii primei instanțe, cu remiterea cauzei la rejudecare în prima instanță.

A mai menționat că a fost citat pe dosarul în cauză de două ori, astfel, a și depus explicațiile pe marginea litigiului.

Nefiind mai mult citat, la 8 februarie 2019, prin intermediul cancelariei Judecătoriei Hîncești a fost informat despre faptul că dosarul menționat a fost finisat, fiind emisă hotărârea la 11 decembrie 2018.

În adresa lui nu i-au fost trimise/expediate probele prezentate de participanții la proces.

Cu referire la prevederile art. 236 alin. (8) CPC, a remarcat că la dosar lipsește dovada expedierii sau recepționării dispozitivului hotărârii din 11 decembrie 2018.

A evidențiat că a făcut cunoștință cu hotărârea primei instanțe la 8 februarie 2019 despre ce există mențiunea în recipisa din dosar, iar cererea de apel a fost înregistrată la 12 februarie 2019, din care motiv a considerat că apelul urmează a fi repus în termen.

Reieșind din prevederile art. 362 alin. (1), (3) și 116 alin. (1), (3) CPC, a accentuat că la caz, dânsul odată ce a aflat despre existența hotărârii primei instanțe în termen de 30 de zile a efectuat actul de procedură care nu a fost îndeplinit în termen.

Or, art. 362 alin. (1) CPC conține sintagma „dacă nu prevede altfel”, prin urmare, instanța de apel urma să aplice prevederile art. 116 alin. (1) și (3) CPC.

În conformitate cu art. 425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Astfel, se constată că recurentul s-a conformat prevederilor legale și a declarat recursul la 17 aprilie 2019 împotriva încheierii din 9 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău în termenul legal.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursul neîntemeiat și care urmează a fi respins cu menținerea încheierii instanței de apel în partea contestată din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

După cum rezultă din materialele dosarului, prin încheierea din 9 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea depusă de Ion Scai cu privire la repunerea în termen a apelului și restituit apelul declarat de Ion Scai.

A fost admisă cererea depusă de Nicolae Scai cu privire la repunerea în termen și repus în termen apelul declarat de Nicolae Scai.

Nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Nicolae Scai, fiindu-i comunicat despre necesitatea de a prezenta apelul motivat cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul și dovada de plată a taxei de stat în sumă de 75 de lei până la data de 14 mai 2019 ora 12:00 la Curtea de Apel Chișinău (f. d. 121-125).

La adoptarea soluției în privința lui Ion Scai instanța de apel și-a fundamentat concluziile pe dispozițiile art. 369 alin. (1) lit. b) CPC, care statuează că instanța de apel restituie, printr-o încheiere, cererea dacă apelul a fost depus în afara termenului legal, iar apelantul nu solicită repunerea în termen sau instanța de apel a refuzat să efectueze repunerea în termen.

Se va menționa că încheierea din 9 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău a fost contestată doar de către Ion Scai.

Verificând legalitatea încheierii instanței de apel în partea contestată, în raport cu motivele recursului și cadrul legal aplicabil speței, instanța de recurs constată ca justificată concluzia instanței de apel cu privire la depunerea apelului de către Ion Scai în afara termenului legal și lipsa temeiului de repunere a apelului în termen.

În susținerea opiniei enunțate, instanța de recurs va reține prevederile art. 362 alin. (1) CPC potrivit cărora termenul de declarare a apelului este de 30 de zile de la data pronunțării dispozitivului hotărârii, dacă legea nu prevede altfel.

Cu referire la norma legală enunțată, instanța de recurs constată că dispozitivul hotărârii Judecătorei Hîncești sediul Central a fost pronunțat la 11 decembrie 2018, prin urmare termenul de 30 de zile pentru depunerea cererii de apel, prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC, a expirat la 10 ianuarie 2019 (f. d. 84-85).

Cu toate acestea apelul împotriva hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătorei Hîncești sediul Central a fost depus de către Ion Scai numai la 12 februarie 2019, prin urmare cu depășirea termenului legal (f. d. 90-91).

Instanța de recurs notează că, deși dispozitivul hotărârii contestate a fost pronunțat în lipsa lui Ion Scai, faptul dat nu influențează termenul de depunere a apelului în termenul prevăzut de art. 362 alin. (1) CPC.

Or, legiuitorul, prin dispozițiile art. 362 CPC, nu condiționează termenul de 30 de zile pentru depunerea apelului de data recepționării copiei dispozitivului hotărârii primei instanțe sau a hotărârii motivate, dar de data pronunțării dispozitivului hotărârii.

Astfel, actele cauzei denotă indubitabil că Ion Scai cunoștea despre existența și examinarea cauzei în prima instanță, în situația în care chiar dânsul în cererea de

recurs invocă că a fost citat pe dosarul în cauză de două ori și a depus explicațiile pe marginea litigiului dat, iar conform recipisei anexate la materialele dosarului rezultă cu certitudine că încă la 11 decembrie 2018, reprezentantul lui Ion Scai, avocatul Galina Goncarencu a primit copia dispozitivului hotărârii din 11 decembrie 2018 a Judecătorei Hîncești sediul Central (f. d. 86).

Ca urmare, Ion Scai având la cunoștință despre existența prezentului litigiu și examinarea lui, trebuia să întreprindă toate măsurile necesare, după cum sugerează atât jurisprudența națională, cât și CEDO, de a proteja drepturile sale de acces la instanță prin efectuarea în termen legal a tuturor acțiunilor procedurale, inclusiv și prin depunerea în termenul legal a cererii de apel.

Pe cale de consecință, urmează a fi respins și argumentul recurentului în sensul că dânsul a fost citat de două ori pentru ședințele de judecată în cauza dată, ulterior nefiind citat.

Și aceasta deoarece, conform dispozițiilor art. 102 alin. (4¹) CPC, participanții la proces înștiințați în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o dată ulterioară.

Pe de altă parte, instanța de recurs, prin prisma dispozițiilor art. 116 CPC, care prevede că persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură pot fi repuse în termen de către instanță, constată că instanța de apel corect a respins cererea depusă de Ion Scai cu privire la repunerea apelului în termen.

Or, repunerea în termenul de îndeplinire a unui act de procedură, este un beneficiu acordat de lege titularului de drept, având un caracter excepțional, în sensul că o astfel de *cerere este admisibilă doar în cazul în care depășirea acestui termen se datorează unor cauze temeinic justificate*.

În speță, Ivan Scai în susținerea solicitării cu privire la repunerea apelului în termen, nu a prezentat instanței probe incontestabile în confirmarea imposibilității îndeplinirii actului procedural în interiorul termenului prevăzut de lege.

Distinct de cele menționate mai sus, se atestă legalitatea încheierii din 9 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în partea prin care a fost respinsă cererea depusă de Ion Scai cu privire la repunerea în termen a apelului și restituit apelul declarat de Ion Scai.

Astfel, se va menționa că admiterea spre examinare a unui apel tardiv, ar avea un efect incompatibil cu principiul securității raporturilor juridice, garantat de articolul 6 din Convenție și ar încălca dreptul intimatului la un proces echitabil, ori jurisprudența constantă a CtEDO statuează că înrăutățirea unei situații juridice, care a devenit irevocabilă datorită aplicării termenului de prescripție sau care ar fi trebuit să devină irevocabilă dacă termenul de prescripție s-ar fi aplicat, este incompatibilă cu principiul securității raporturilor juridice (hotărârea din 18 iunie 2008 pe cauza SRL Dacia versus Moldova, cererea nr. 3052/04, § 77).

În această ordine de idei se constată că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată cu privire la tardivitatea apelului depus de Ion Scai este compatibilă și cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor

Omului și Libertăților Fundamentale, având în vedere că prelungirea nejustificată a termenului pentru exercitarea apelului ar împiedica rămânerea irevocabilă, ca urmare a expirării termenului de atac, a hotărârii judecătorești emise în prima instanță și ar leza, în acest mod, principiul securității raporturilor juridice.

Față de cele ce preced și având în vedere că încheierea instanței de apel în partea contestată este întemeiată și legală, iar criticele invocate de către recurent sunt nejustificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul și de a menține încheierea instanței de apel în partea contestată.

În conformitate cu art. 427 lit. a), art. 428 CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se respinge recursul declarat de Ion Scai.

Se menține încheierea din 9 aprilie 2019 a Curții de Apel Chișinău, în partea prin care a fost respinsă cererea depusă de Ion Scai cu privire la repunerea în termen a apelului și restituit apelul declarat de Ion Scai, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată a Tatianei Scai împotriva lui Ion Scai, Raisei Sacai și Nicolae Scai cu privire la înlăturarea obstacolelor în exercitarea drepturilor părintești.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Ala Cobăneanu

Svetlana Filincova

Dumitru Mardari